

Warsztat

PISARZA

TO JEST DARMOWY FRAGMENT
KUP CAŁOŚĆ NA www.DaszSobieRade.pl

WWW.DASZSOBIERADE.PL

SPIS TREŚCI

KLIKNIJ ABY OTWORZYĆ

Kliknij aby otworzyć rozdział:

Wstęp.....	4
Etap 1.....	6
Z czego składa się każda opowieść?.....	6
Gdzie?	7
Kiedy?.....	8
Kto?	9
Czego chce bohater?.....	11
Jaki problem ma bohater?	12
Rozwiązanie problemu	14
Zakończenie opowieści.....	16
Etap 1. zakończony! Masz gotowy plan swojego opowiadania.	17
Etap 2.....	17
Zdanie-pączek i zdanie-kwiat.....	17
Etap 3.....	20
Do czego pisarzowi przydaje się... hamburger?!	20
Logiczna kolejność	22
Krople smacznego ketchupu	24
Packa na muchy koniecznie potrzebna!	27
Streszczenie	28
Etap 4.....	29
Wciągnij czytelnika w swój świat.....	29
Wyobraźnia i zmysły czytelnika	31
Więcej, ale po trochu	31
Angażujący akapit.....	32
Przykład.....	34

Zakończenie akapitu	35
Jeszcze kilka kropli ketchupu i packa na muchy	36
Etap 5.....	37
Wciągający wstęp	37
Portret głównego bohatera	40
Etap 6.....	43
Do czego służy zakończenie?	43
Obraz - Lustrzane odbicie	43
Zdanie - Puenta	44
Zapowiedź przyszłych wydarzeń.....	45
Packa na muchy znowu potrzebna!	46
Napisałeś opowiadanie ...i nie tylko!	47
Etap 7.....	48
Dialog.....	48
Monolog	50
Retrospekcja	51
Decyzja twórcy	51
Etap 8.....	52
Głos narratora.....	52
Zmiana narratora.....	53
Praca z nagraniem.....	54
Szkicownik Pisarza	55
Warto wiedzieć: wymagania egzaminacyjne	56
Jaką książkę warto teraz przeczytać?	58
Ćwiczenia do druku	59

Wstęp

Pisarz jest wszechmocnym stwórcą, który słowami swojej opowieści tworzy nowe wszechświaty.

To on wymyśla bohaterów i świat w którym żyją.
To od decyzji autora zależą ich przygody.

Ty też możesz poczuć tę wyjątkową,
literacką MOC!

Przeprowadzę Cię po kolei, niewielkimi krokami, przez wszystkie etapy tworzenia opowiadania. Zaczyniesz od pojedynczych wyrazów i nazwania swoich pomysłów, zapisania pierwszych zdań i streszczenia całej historii. Potem stopniowo stworzysz tekst, który będzie tak wciągający, że czytelnik nie będzie w stanie oderwać się od niego. Dopracujesz tekst barwnymi szczegółami, świetnie się przy tym bawiąc i wykorzystując takie przybory jak:

- Własna pięść
- Nożyczki
- Klej
- Wydrukowane formularze z obrazkami
- Długopis w kolorze ketchupu
- Małe karteczki typu post-it
- Packa na muchy
- Dyktafon (lub dowolna aplikacja do prostego nagrywania dźwięku)

Ten poradnik przyda Ci się, jeżeli:

- **masz pomysł** na opowiadanie, ale nie bardzo wiesz od czego zacząć
- zupełnie **nie masz pomysłu**, a jednak masz ochotę coś napisać
- masz między 6 a 8 lat i **jeszcze nie umiesz zbyt wiele napisać** (wystarczy, że znajdziesz kogoś kto będzie czytał poradnik razem z Tobą i zapisywał pomysły, które mu podyktujesz)
- masz między 9 a 14 lat i uczysz się pisać różne teksty samodzielnie
- jesteś dorosły i chcesz nauczyć się opowiadać bajki dla dzieci lub tworzyć je razem z nimi

Za pierwszym razem ćwiczenia z pierwszych trzech etapów będziesz wykonywać powoli, dopracowując zdanie po zdaniu (szczególnie jeżeli jesteś w wieku między 5 a 8 lat). Następnym razem zrobisz to już błyskawicznie, wiele rzeczy tworząc „w locie” i przechodząc od razu do dalszych, coraz ciekawszych etapów tworzenia.

Gotowy na swoje pierwsze opowiadanie?

Otwieramy Warsztat Pisarza!

Etap 1.

Wydrukuj pierwszą stronę [ćwiczeń](#) i przygotuj coś do pisania.

Z czego składa się każda opowieść?

Każda historia składa się z takich samych elementów. Nieważne, czy opowiadasz o ufoludkach mieszkających na odległej planecie, czy o przygodach pchły z psiego ogona, czy może o tym, co przydarzyło Ci się wczoraj w południe. Aby Twoja opowieść była zrozumiała, musi zawierać pewne określone informacje.

Zaraz pokażę Ci w jaki sposób łatwo zapamiętać wszystkie elementy potrzebne do ułożenia dowolnej historii. Wystarczy, że wyciągniesz przed siebie rękę.

**TO JEST DARMOWY FRAGMENT
KUP CAŁOŚĆ NA www.DaszSobieRade.pl**

Gdzie?

Najpierw zwiń dłoń w pięść i stuknij nią w stół jak młotkiem. Wyobraź sobie, że wbijasz pinezkę w ogromną mapę wszechświata. Zaznaczasz w ten sposób **miejsce wydarzeń Twojej opowieści**.

Gdzie może się rozgrywać akcja Twojego opowiadania? Puść wodze fantazji! Tutaj kilka przykładów dla inspiracji:

- Za górami, za lasami
- W starym zamku
- Na Marsie
- Na statku piratów
- W kieszeni olbrzyma
- W szafce ze słodyczami
- Na dnie oceanu
- Na pokładzie samolotu
- Na pustyni
- Nad rzeczką opodal krzaczka
- Pod liściem stokrotki

Wymyśl sobie jakieś ciekawe miejsce. Zanotuj to przy pierwszej ikonce na wydrukowanej pierwszej stronie ćwiczeń (dwa lub trzy wyrazy wystarczy).

Kiedy?

Teraz wyciągnij przed siebie dłoń z wysuniętym kciukiem. Wyobraź sobie, że kciuk to wskazówka, która przesuwa się wokół tarczy zegara. Cyk-cyk-cyk...

Kiedy rozgrywa się akcja Twojej opowieści? Co się wtedy działo wokół? Kiedy i w jakich okolicznościach zaczyna się historia? Nie chodzi o podanie dokładnej godziny – o takie szczegóły zadbasz opisując dokładnie wydarzenia. Chodzi o to, aby czytelnik wiedział, czy opowieść rozgrywa się mniej więcej w czasach, które zna, czy w odległej przeszłości lub przyszłości, czy może w nieokreślonym baśniowym „kiedyś”. Zobacz kilka przykładów:

- Dawno, dawno temu
- W zeszły wtorek
- W samo południe
- W pewien letni wieczór
- Zaraz po śniadaniu
- W starożytnym Rzymie
- Tak dawno, że już nikt tego nie pamięta
- Tysiąc lat po wybuchu Słońca

Etap 7.

Będą Ci potrzebne kartki wygodne do pisania (linia, kratka, czyste – jak Ci wygodniej), nożyczki, taśma klejąca i coś do pisania. Przygotuj również tekst opowiadania, które stworzyłeś w poprzednich 6 etapach.

Dialog

Niezwykle angażującym wyobraźnię elementem opowiadania są dialogi. Kiedy zaczytam się w dobrej powieści, wydaje mi się, że naprawdę słyszę głosy bohaterów i widzę ich gesty! Jak myślisz, co sprawia, że zapis rozmowy bohaterów staje się „żywy” w wyobraźni czytelnika?

Przede wszystkim dialog **musi być potrzebny dla przebiegu historii**. Niech bohaterowie nie gadają na próżno – ich rozmowa powinna wносить do opowiadania jakieś konkretne, nowe treści. Znajdź teraz w swoim opowiadaniu jakieś miejsce, gdzie bohaterowie mogliby chwilę porozmawiać. Być może jest jakiś fragment, który na razie jest opisem sytuacji, ale można wymienić go na dialog bohaterów, zachowując te same informacje.

Zobacz przykładowy fragment:

*Krecik nie znosił pomidorowej i wołał zjeść coś innego.
Kucharka nałożyła mu smażone dżdżownice w sosie rumiankowym.*

Z pewnością Krecik i kucharka mogliby przy tym porozmawiać. Zamiast opisu, czego nie lubił Krecik, oddajmy mu głos, niech osobiście upomni się o inne danie. Kucharka też może się odezwać i zaproponować smażone dżdżownice. I już mamy króciutką rozmowę. Mogłoby to wyglądać na przykład tak:

- Nie znoszę pomidorowej - powiedział Krecik. - Nałóż mi coś innego.
- Mogą być jeszcze dżdżownice - zaproponowała kucharka. - Smażone, w sosie rumiankowym.

Wymieniliśmy opis sytuacji na dialog, zachowując te same informacje. Wypowiedzi bohaterów rozpoczynają się **od myślnika w nowej linii** tekstu. Wtrącenia narratora (czyli głosu, który opowiada całą historię) też oddzielone są myślnikami od słów postaci. Dokładne zasady interpunkcji w dialogach znajdziesz na stronie www.ekorekta24.pl.

Zauważ, że w rzeczywistości nasze **wypowiedzi** zazwyczaj są **krótkie**, często **urywane**. Raczej rzadko mówimy zdaniami wielokrotnie złożonymi. Zachowaj ten klimat wypowiedzi w dialogach, które piszesz. Dzięki temu rozmowy Twoich bohaterów będą brzmiały naturalnie.

Można wykorzystać nawet bardzo krótki dialog, aby dodać więcej informacji, na przykład **pokazać nastrój** bohaterów. Wcale nie trzeba zmieniać wypowiedzianych przez nich słów! Wystarczy popracować nad **didaskaliami** – czyli wtrąceniami, opisującymi sposób mówienia postaci. Poniżej trzy interpretacje tego samego dialogu, ale w trzech zupełnie innych wersjach. Zwróć uwagę na podkreślone zwroty.

1.

- Nie znoszę pomidorowej - wyjaśnił Krecik spokojnie i poprosił: - Nałóż mi coś innego.
- Mogą być jeszcze dżdżownice - Uśmiechnięta kucharka uwijała się aby nakarmić gościa. - Smażone, w sosie rumiankowym - dodała serdecznym tonem, wyraźnie dumna ze swojej kuchni.

2.

- Nie znoszę pomidorowej - wyszeptał Krecik - Nałóż mi coś innego - jego ślepe oczy były pełne łez.
- Mogą być jeszcze dżdżownice - wycedziła kucharka przez

zaciśnięte ze złości zęby. - Smażone, w sosie rumiankowym - warknęła, odwracając się plecami.

3.

- Nie znoszę pomidorowej - wrzasnął wściekły Krecik - Nałóż mi coś innego!
- Mogą być jeszcze dżdżownice - drżącym głosem zaproponowała kucharka i dodała nieśmiało: - Smażone, w sosie rumiankowym.

Zapisz na niewielkiej kartce dialog między bohaterami, który mógłby zastąpić jeden z opisów sytuacji w Twoim opowiadaniu. Doklej kartkę z dialogiem taśmą klejącą z jednej strony tak aby móc ją odchyłać na bok. Później zdecydujesz, która wersja tego fragmentu bardziej Ci się podoba.

Monolog

Bohater może także mówić sam do siebie, głośno lub tylko w myślach. Znajdź w tekście fragment, który można przedstawić w ten sposób. Dłuższa wypowiedź lub zapis kłębiących się w głowie myśli i uczuć pozwoli spojrzeć na wydarzenia oczami konkretnej postaci.

Myśli bohaterów najczęściej zapisywane są w cudzysłowie. W ten sposób odróżniamy je od słów narratora oraz kwestii wypowiedzianych przez bohaterów na głos. Tutaj także **didaskalia** grają ważną rolę. Narrator może powiedzieć, że bohater coś „pomyślał”, „rozmarzył się”, coś mogło „przemknąć mu przez głowę” albo „ta myśl go rozwścieczyła”. Wtedy czytelnik rozumie, jakie **uczucia** towarzyszyły myślom bohatera i poznaje jego **nastawienie** do wydarzeń.

Znajdź teraz miejsce w swoim opowiadaniu, gdzie jeden z bohaterów może chwilę porozmyślać albo mówić do siebie. Zapisz monolog na oddzielnej kartce i doklej go do głównego tekstu opowiadania taśmą klejącą z jednej strony, tak oby

Pisz coś codziennie, chociaż troszeczkę. Możesz w ciągu dnia polować na ciekawe sytuacje, śmieszne dialogi, warte opisanie widoki czy szalone pomysły i notować swoje wrażenia w notesie. Powstanie z tego ciekawy pamiętnik, coś w rodzaju szkicownika artysty. Z tą różnicą, że zamiast ćwiczyć na przykład rysowanie postaci, będziesz ćwiczyć jej opisywanie. Malarz w szkicowniku wielokrotnie uczy się rysować nos, a Ty w Szkicowniku Pisarza trenuj pisanie pojedynczych, pełnych barwnej treści zdań.

Im więcej i częściej będziesz pisać, tym sprawniej będziesz posługiwać się słowami, aby wyrażały dokładnie to, co chcesz. Pokazując komuś swój tekst, zawsze pytaj o konkretne wskazówki: co się czytelnikowi podobało, a co mu przeszkadzało. Które zdania czy akapity uważa za ciekawe i dlaczego. Zapisuj sobie wnioski z takich rozmów i próbuj wykorzystać je w przyszłości. I pamiętaj: im więcej ćwiczysz, tym sprawniejszy się stajesz. I dotyczy to nie tylko pompek i przysiadów, ale także każdego innego tematu. Pisania opowiadań również.

Warto wiedzieć: wymagania egzaminacyjne

Ten poradnik dotyczy rozwijania warsztatu młodych pisarzy. A wszyscy młodzi pisarze, poza pielęgnowaniem swojej pasji twórczej, spełniają także obowiązek szkolny (w szkole lub poza szkołą, na przykład w domu). W tym kontekście warto wiedzieć, jakie są oczekiwania szkolnych egzaminatorów.

Na przykład w kluczu arkuszy egzaminacyjnych **egzaminu ósmoklasisty** z języka polskiego, w zadaniach dotyczących **opowiadania twórczego**, jest zapis mówiący o tym, że najwyżej punktowane są prace zawierające:

- Funkcjonalną narrację (czyli czytelnik rozumie, co narrator chce przekazać)
- Logiczny układ zdarzeń (czyli zachowane relacje przyczynowo-skutkowe wydarzeń i czytelną chronologię)
- Urozmaiconą fabułę, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, punkt kulminacyjny, puenta, dialog, monolog, retrospekcja.

Wykonując kolejne zadania tego poradnika nie tylko stopniowo pisałeś swoje świetne, wciągające opowiadanie, ale także ćwiczyłeś sprawne posługiwanie się wymienionymi powyżej elementami. Oto skrócona lista najważniejszych spraw, których właśnie się nauczyłeś:

- Skrócony **plan** opowiadania (etap 1.)
- Rozwinięte **zdania** pełne treści (etap 2.)
- Logiczne i chronologiczne **porządkowanie tekstu** (etap 3.)
- **Streszczenie** opowiadania (etap 3.)
- Angażujące wyobrażnię **akapity** (etap 4.)
- Wciągający **wstęp** (etap 5.)
- Krótki **portret bohatera** (etap 5.)
- **Opowiadanie** z efektownym **zakończeniem** (etap 6.)
- **Dialogi, monologi i retrospekcje** (etap 7.)
- Tworzenie ciekawej **narracji i zmiana punktu widzenia** (etap 8.)
- **Ustna prezentacja** na podstawie skrótych punktów planu (etap 8.)
- **Uważność** na słowa i sytuacje, umiejętność **wyrażania swoich myśli** (Ciąg dalszy - Szkicownik Pisarza)
- **Krytyczne spojrzenie** na tekst (wszystkie etapy)

• **KUP CAŁOŚĆ NA www.DaszSobieRade.pl**

Gratuluję Ci z całego serca – wykonałeś kawał dobrej roboty! Znajdziesz mnóstwo przeróżnych okazji, aby wykorzystać to, czego właśnie się nauczyłeś!

